

*Ksenija Bosnar
Maja Kovačević*

Originalni znanstveni rad

STAV PREMA ŽENSKOM NOGOMETU U RURALNOJ SREDINI

1. UVOD

Nogomet je nesumnjivo najpopularniji muški sport u Hrvatskoj. Ova se tvrdnja lako može potkrijepiti brojem aktivnih igrača, brojem klubova i liga, medijskim interesom, brojem stadiona, količinom novca koji se ulaže i zarađuje. Istovremeno, ženski nogomet je vrlo slabo razvijen.

Prvi ženski nogometni klub u Hrvatskoj „Bata“ Borovo osnovan je još 1937. godine (Nogometni leksikon, 2008), no otada do danas ženski nogomet nije puno napredovao. Od ukupno 118 316 registriranih igrača nogometa i futsala u Hrvatskoj, samo je 2106 nogometašica, što uključuje i mlađe dobne skupine. U Hrvatskom nogometnom savezu registrirano je ukupno 1 732 nogometnih klubova, od čega je ženskih nogometnih klubova samo 38. Među sucima, njih 2239 su muškarci, a žena je tek 19 (HNS, 2013).

Status ženskog nogometa u Hrvatskoj moguće je objasniti na dva načina. Prvi važni čimbenik zaostajanja razvoja mogao bi biti otpor, ili jednostavno nemar, političkih i sportskih institucija zaduženih za razvoj sporta. Ovo obrazloženje ponuđeno je u Nogometnom leksikonu (2008) da bi se objasnila stagnacija u razvoju nakon početnog entuzijazma.

Drugi mogući razlog je postojanje rodni stereotipa koji svrstavaju nogomet u „muške aktivnosti“. U istraživanju rodne stereotipizacije sportova na uzorku iz studentske populacije pokazalo se da čak i mladi i obrazovani vide nogomet kao muški sport (Bosnar i Žugaj, 2009). Stereotip može utjecati na roditelje da ni ne pokušaju kćerima ponuditi nogomet kao aktivnost, a može kočiti inters djevojčica i djevojaka za bavljenje nogometom jer ne žele biti opažene kao „muškobanjaste“.

Rodni stereotip može kočiti razvoj sporta, no u znatno većoj mjeri kad je u pitanju uključenje muškaraca u „ženski sport“ nego prilikom uključenja žena u „muški“ sport, što vrijedi za sve rodno stereotipizirane aktivnosti. Nogomet može biti obilježen kao „muški“ sport, a svejedno može postojati pozitivan stav prema uključenju žena. Leskovar (2012) je ustanovila pozitivan stav prema ženskom nogometu i na uzorku učenika i na uzorku učenica srednje škole.

Ruralne sredine su najkonzervativniji djelovi društva. Ako u takvoj sredini postoji pozitivan stav prema ženskom nogometu, onda možemo zaključiti da je

vrijeme da institucije učine svoj dio posla za razvoj. Stoga, cilj ovog istraživanja je utvrditi stav prema ženskom nogometu u ruralnoj sredini na uzorku osoba različitog spola i dobi.

2. METODE

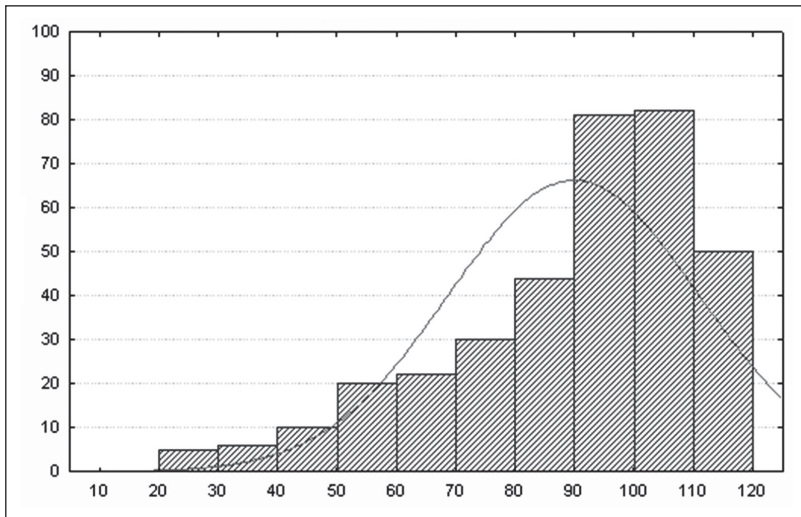
Istraživanje je provedeno od veljače do svibnja 2012. godine na stanovnicima općine Zrinski Topolovac. U istraživanju je izmjereno ukupno 363 ispitanika od kojih je 350 imalo potpune podatke. U daljnju obradu uvršteni su samo ispitanici sa svim urednim podacima. Uzorak sačinjava 179 (51.14%) muškaraca i 171 (48.86%) žena u dobi od 18 do 65 godina. Prosječna dob ispitanika je 35.75 godina, sa standardnom devijacijom 12.20 godina. Ispitivanja su provedena u domovima ispitanika. Ispitanici su dobro prihvatili istraživanje i ni jedna osoba kojoj se prišlo nije odbila mjerenje. Sva mjerenja je provela jedna osoba, tako da se ne može očekivati diferencijalni utjecaj ispitivača na rezultate.

U istraživanju je korištena skala stava prema ženskom nogometu (Leskovar, 2012) koja se sastoji od 24 čestice. Čestice se odnose na uvjerenja, emocije i ponašanja vezana uz ženski nogomet, od kojih 14 izražavaju pozitivan stav, a 10 izražavaju negativan stav prema ženskom nogometu. Odgovori na čestice skale daju se na pet stupanjskoj ljestvici Likertovog tipa, od odgovora potpuno netočno do potpuno točno. Ukupni rezultat na skali određen je kao jednostavna suma rezultata u česticama nakon rekodiranja obrnuto skaliranih čestica, tako da veći rezultat znači pozitivniji stav.

Uzorak je podijeljen s obzirom na spol, te s obzirom na dob. U mlađu dobnu skupinu uvršteni su ispitanici stari 18 – 40 godina, a u stariju dobnu skupinu oni od 41 – 65 godina. Rodne i dobne razlike stanovnika općine Zrinski Topolovac u stavu prema ženskom nogometu provjerene su univarijantnom dvofaktorskom analizom varijance na ukupnom rezultatu skale.

3. REZULTATI I RASPRAVA

Na slici 1 nalazi se distribucija ukupnog rezultata na ukupnom uzorku ispitanika. Prosječni ukupni rezultat iznosi 89.86 bodova sa standardnom devijacijom od 21.08 bodova. Raspon rezultata iznosi 24 – 120 bodova, što je i najveći mogući raspon bodova uz 24 čestice koje se ocjenjuju na pet-stupanjskoj skali. Premda su evidentirani ispitanici s ekstremnim negativnim stavom, veći je broj njih s ekstremnim pozitivnim stavom i prosječni rezultat je u domeni pozitivnog stava

Slika 1. Distribucija ukupnog rezultata u skali stava prema ženskom nogometu na ukupnom uzorku 350 ispitanika. Linijom je označena teoretska normalna distribucija.

U tablici 1 nalaze se prosjeci rezultata za grupe definirane rodom i dobi. Svi prosjeci govore o pozitivnom stavu, od umjereno pozitivnog kod mlađih muškaraca do ekstremnije pozitivnog kod mlađih žena. Analiza varijance je pokazala da postoji statistički značajna razlika u intenzitetu stava prema ženskom nogometu vezana uz rod, no da ne postoje dobne razlike ni razlike u interakciji dobi i roda.

Muškarci imaju manje pozitivan stav o ženskom nogometu i veće raspršenje rezultata nego žene. Ovaj rezultat se podudara s nalazom Leskovar (2012) na uzorku urbanih adolescenata, pa se može pretpostaviti da nije karakterističan samo za ovu istraživanu populaciju. Moglo bi se zaključiti, da ako rodni stereotip koči razvoj ženskog nogometa, onda je to zbog jednog manjeg dijela muške populacije, a ne zbog odbijanja žena.

Ovi rezultati pokazuju da je ženski nogomet pozitivno prihvaćen i u muškoj i u ženskoj ruralnoj populaciji te da je razlog nerazvijenosti negdje drugdje. U hrvatskim ruralnim krajevima postoji problem nerazvijenosti sportske i rekreacijske infrastrukture, nedostatak ponude sportskih sadržaja te motiviranih i stručnih kadrova koji bi svojim radom doprinijeli razvoju sporta i društva. U takvim sredinama teško dolaze do izražaja i jednostavnije sportske aktivnosti, a pogotovo jedan tako specifičan i stereotipima podložan sport kao što je ženski nogomet.

Tablica 1. Aritmetičke sredine (AS), standardne devijacije (SD), standardne pogreške aritmetičkih sredina (SE), raspon u kojem se s 95% vjerojatnosti nalazi populacijska aritmetička sredina (95%) skale stava prema ženskom nogometu u pojedinim subgroupama uzorka, te efektiv pojedine subgrupe (n)

Grupa	n	AS	SD	SE	95%
Ukupno	350	89.86	21.08	1.127	87.64 - 92.08
Muškarci	179	84.56	22.61	1.690	81.22 - 87.89
Žene	171	95.41	17.78	1.360	92.73 - 98.09
Mlađi	241	89.22	21.24	1.368	86.53 - 91.91
Stariji	109	91.28	20.76	1.988	87.33 - 95.22
Muškarci mlađi	127	83.18	22.34	1.982	79.26 - 87.10
Muškarci stariji	52	87.92	23.15	3.211	81.48 - 94.37
Žene mlađe	114	95.95	17.74	1.662	92.65 - 99.24
Žene starije	57	94.33	17.96	2.379	89.57 - 99.10

Tablica 2. Rezultati univarijatne analize varijance stava prema ženskom nogometu grupa definiranih s obzirom na rod i dob

Faktor	Suma kvadrata	Stupnjevi slobode	Prosječni kvadrati	F - vrijednost	Statistička značajnost F – testa
ROD	6884	1	6884	16.557	0.000059
DOB	183	1	183	0.441	0.507314
Interakcija ROD i DOB	756	1	756	1.819	0.178322
Greška	143853	346	416		

4. ZAKLJUČAK

Ženski nogomet u svijetu je daleko razvijeniji nego u Hrvatskoj. Kako pokazuju rezultati ovog istraživanja, razlog tome nije negativni stav populacije prema ženskom nogometu, već prije nebriga institucija za razvoj ženskog sporta.

Da bismo krenuli stopama razvijenijih zemalja, trebali bismo se pridržavati FIFA-nih smjernica i ciljeva za razvoj ženskog nogometa koji uključuju:

- Pобољшanje infrastrukture potrebne za ženski nogomet
- Povećanje udjela nogometa za djevojke u školama, kao i na amaterskom i profesionalnom nivou
- Stalno pobољшanje kvalitete, organizacije te povećanje broja ženskih nogometnih natjecanja

- Uključivanje žena u tehničke i menadžerske sfere nogometa kao što je suđenje, treniranje i administracija
- Organizacija treninga i tečajeva za igračice, trenerice i sutkinje
- Analiziranje i praćenje tehničkog razvoja u ženskom nogometu
- Organizacija simpozija i konferencija ženskog nogometa (FIFA, 2012).

5. LITERATURA

1. Bosnar, K., and Žugaj, S. (2009) Gender typing of sports in Croatian university students. In. Doupona Topič, M. And Ličen, S. (Eds.): Sport, culture & society: an account of views and perspectives on social issues in a continent (and beyond), Ljubljana: University of Ljubljana, Faculty of Sport:161-164.
2. Hrvatski nogometni savez (2012) Službene web stranice. Skinuto s mreže 31.3.2013. s adrese: <http://www.hns-cff.hr/hns/o-nama/o-hnsu>
3. Nogometni leksikon (2008) Leksikografski zavod Miroslav Krleža. Skinuto sa mreže 18.08.2012. sa adrese: <http://nogomet.lzmk.hr/clanak.aspx?id=2704>
4. Leskovar, S. (2012) Stavovi prema ženskom nogometu kod srednjoškolaca (diplomski rad). Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu
5. FIFA (2012) Football development. S mreže skinuto 19.10.2012. s adrese: <http://www.fifa.com/aboutfifa/footballdevelopment/technicalsupport/women/mission.html>